

לא מתחשק לי להיות דתי (לפעמים) 4

מהר"ל - ספר נתיבות עולם ב - נתיב הצניעות - פרק א :

אמר רבי יוחנן אלמלי לא נתנה תורה לישראל למדנו צניעות מחתול וגזל מנמלה ועריות מיונה ודרך ארץ מתרנגול ע"כ. בא לבאר כי נמצאו איזה דברים טובים אפי' בב"ח שאינם מדברים לפי טבעם, שתוכל לדעת כי איזה דברים ומדות טובות הם טבעיים לפי סדר העולם ראוי שיהיו, והרי נמצאו אצל ב"ח, והאדם שאינו שומר המדות הטובות אלו הוא יותר גרוע מן ב"ח שהרי ימצא מדות טובות אלו אף בב"ח, כי הב"ח יש מהם שיש להם דביקות בשלימות מה.

לא כמו שיש אומרים כי הגזל בשביל כך הוא רע שאם לא כן איש את רעהו חיים בלעו, וכן הצניעות אינו רק בשביל כבוד בלבד, וכן העריות אינו רק נימוס שלא ירגיל האדם עצמו בזנות, שאין הדבר כך כלל שאם כן לא היה ראוי שיהיה נמצאים דברים אלו בבעלי חיים... והתבאר לך בביאור לגמרי כי המדות אינם בהסכמה מבני אדם כמו שחשבו קצת בני אדם, אבל המדות הרעות הם רעות בעצמם והמדות הטובות הם טובות בעצמם, ולפיכך נמצאו קצתם בקצת ב"ח בטבע והבן זה היטב:

חובת התלמידים, הקדמה

"חנוך לנער ע"פ דרכו" (משלי כב ו). כשנאמרה תיבה זו על חינוך הבנים, אז הכוונה היא לגדל ולפתח את טבעו והכשרתו של הילד שנמצאת בו במידה קטנה או בכח ובהעלם בלבד, ולגלותה. וכיון שהאיש הישראלי עוד בילדותו רוח ה' נשמת שדי טמונה וגנוזה בו צריכים לגדל ולחנך אותו, להוציאה לגלותה ולהפריחה. (המלמדים וכן האבות) = גננים הם בגן ה' לעבדה ולשמרה. ואף אם יראו בהם נערים אשר לפי הכרתם מרי נפש הם ומידות רעות להם – ידעו שזה טבע של גרעיני הנשמות ובוסר המלאכים, מרים הם בחניטתם, ומלאים עסיס בגדלותם. אין מידה רעה בהחלט בילד מישראל..רק שצריכים לדעת איך לשמש בהם ולגדלם.

רבי נחמן מברסלב - ליקוטי מוהר"ן רפב

דע, כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות, ואפילו מי שהוא רשע גמור, צריך לחפש ולמצא בו איזה מעט טוב, שבאותו המעט אינו רשע, ועל ידי זה שמוצא בו מעט טוב, ודן אותו לכף זכות, **על-ידי-זה מעלה אותו באמת לכף זכות, ויוכל להשיבו בתשובה.**

וזה בחינת "ועוד מעט ואין רשע, והתבוננת על מקומו ואיננו" (תהלים לז)

וכן צריך האדם למצא גם בעצמו, כי זה ידוע שצריך האדם לזהר מאד להיות בשמחה תמיד, ולהרחיק העצבות מאד מאד (כמבאר אצלנו כמה פעמים).

...שצריך לדון את עצמו לכף זכות, **ולמצא בעצמו איזה נקדה טובה עדין,** כדי לחזק את עצמו שלא יפול לגמרי, חס ושלוש, רק אדרבא יחיה את עצמו, וישמח את נפשו במעט הטוב שמוצא בעצמו...ואף שגם אותו הדבר הטוב הוא גם-כן מעורב בפסולת הרבה, עם כל זה יוציא משם גם-כן איזה נקודה טובה.

..ואזי הוא יכול להתפלל ולזמר ולהודות לה'. כי זה ידוע שכשהאדם נופל בדעתו מחמת גשמיותו ומעשיו הרעים שרואה שהוא רחוק מאד מאד מן הקדושה באמת, **אזי על-פי רוב אינו יכול להתפלל כלל מחמת זה...** שרואה גדל עצם רחוקו מהשם יתברך.

אבל כשהוא מחיה את עצמו על-פי העצה הנ"ל...ומשמח את עצמו על-ידי-זה, אזי הוא יכול להתפלל ולזמר ולהודות לה'.